

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 2-4-2021
Αριθμ. Πρωτ.: 270/55683

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Λήψη μέτρων στήριξης των παραγωγών εσπεριδοειδών της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας»

ΣΧΕΤ: **Η ΠΑΒ 1609/22-2-2021**

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ι. Ανδριανός**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis)

Σχετικά με τη στήριξη των παραγωγών εσπεριδοειδών της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας μέσω της χορήγησης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis), σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα ισχύοντα στο καθεστώς ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis), ως προς το νομικό πλαίσιο, τα θέματα της εν λόγω χορήγησης ρυθμίζονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αυτός τροποποιήθηκε πρόσφατα από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 316/2019 της Επιτροπής. Η περίοδος ισχύος του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 παρατείνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2027.

Το σωρευτικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγείται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών, δεν δύναται να υπερβαίνει το εθνικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο Παράρτημα Ι του εν λόγω Κανονισμού και ανέρχεται σε €134.272.042 και κατά παρέκκλιση σε €161.126.460 σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού. Για όσα Κράτη-Μέλη επιλέξουν υψηλότερο ατομικό και εθνικό ανώτατο όριο ενίσχυσης είναι υποχρεωτική η δημιουργία και χρήση κεντρικού μητρώου προς επαλήθευση της μη υπέρβασης του ατομικού και εθνικού ανώτατου ορίου.

Οι περιπτώσεις κατά παρέκκλιση χορήγησης εθνικής ενίσχυσης που επιτρέπεται από τις ενωσιακές διατάξεις, εξετάζονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στη βάση προσκομιζόμενων στοιχείων από τους ενδιαφερομένους, ώστε να ληφθούν, εάν απαιτείται, μέτρα.

Το προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων:

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι λόγω των έκτακτων συνθηκών που έχουν δημιουργηθεί από την εξάπλωση του κορωνοϊού, σύμφωνα με την αριθ. C(2020) 1863 final/19.3.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σχέδιο της οποίας τέθηκε σε κατεπείγουσα διαβούλευση μεταξύ των κρατών μελών, θεσπίστηκε προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν στη στήριξη της οικονομίας, το οποίο θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να στηρίζουν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19, διατηρώντας

παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

Ειδικότερα, η συνολική ενίσχυση, σύμφωνα με την 5^η τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου, δεν υπερβαίνει τις 270.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ή τις 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές, όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 270.000 ευρώ ή των 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση. Όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται, είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης.

Τέτοιου είδους περιπτώσεις εξετάζονται από τις αρμόδιες, κάθε φορά, υπηρεσίες στη βάση των στοιχείων που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς, τα οποία δείχνουν το μέτρο στο οποίο επηρεάστηκαν οι διάφοροι παραγωγικοί κλάδοι, αλλά και των περιορισμών που θέτει το ανωτέρω πλαίσιο, προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής:

Καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας, παρατηρείται συνεχόμενη πίεση στις τιμές παραγωγού τόσο των ζωικών (γάλα-κρέας) όσο και των αγροτικών (κηπευτικά, εσπεριδοειδή κ.ά.) προϊόντων, που οφείλεται στον περιορισμό της διάθεσης αυτών και των προϊόντων τους στην αγορά λόγω μειωμένης ζήτησης (κλειστή εστίαση, εισαγωγές σε πολύ χαμηλές τιμές, μειωμένες εξαγωγές, αποδυναμωμένος τουρισμός, απαγόρευση μαζικών συναθροίσεων π.χ. εμποροπανηγυρεις, γάμοι κ.ά.).

Σε κάθε περίπτωση, για τα θέματα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων, καθώς και για τα θέματα των τιμών των προϊόντων και της διάθεσης αυτών, απαιτείται η ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης όλων των παραγωγών του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα μέσω της δραστηριοποίησής τους σε συλλογικές δομές για τη συλλογική διαπραγμάτευση των τιμών των προϊόντων τους και της προώθησής αυτών.

Η δραστηριοποίηση των παραγωγών του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα μέσα από τις συλλογικές δομές (Ομάδες Παραγωγών, Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικές Οργανώσεις), σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών συλλογικών δομών και τη σωστή λειτουργία τους επιτυγχάνουν αποτελεσματικότερη διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, μεγέθυνση εκμεταλλεύσεων, μείωση κόστους εισροών, αποτελεσματικότερη πρόσβασή στις αγορές, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας των προϊόντων, αυξημένη διαπραγματευτική ισχύ έναντι των μεσαζόντων και των προμηθευτών και αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, συμβάλλοντας στη δημιουργία οικονομιών κλίμακας.

Ειδικά, σε τέτοιες περιόδους κρίσεων ο ρόλος των συλλογικών δομών, όπως είναι οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, οι Συνεταιρισμοί κ.ά., οφείλει να είναι ουσιαστικός και παρεμβατικός και να δίνει λύσεις στα προβλήματα του αγροτοκτηνοτροφικού κλάδου.

Συγκεκριμένα, οι Οργανώσεις Παραγωγών μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα, μπορούν να υλοποιούν δράσεις, που περιλαμβάνονται στους παρακάτω στόχους:

- προγραμματισμός της παραγωγής,
- αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,
- προώθηση των προϊόντων τους,
- μείωση του κόστους παραγωγής,

- προστασία του περιβάλλοντος (ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση),
- μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά - δωρεάν διανομή- ενίσχυση σε ποσοστό 100% από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του κοινοτικού πλαισίου).

Σε ό,τι αφορά στα μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά - δωρεάν διανομή), επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 891/2017, ορίζεται ανώτατο όριο ποσότητας διάθεσης σε δωρεάν διανομή το ποσοστό 5% του όγκου της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο. Επιπλέον, στις 30/4/2020, ψηφίστηκε ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2020/592 της Επιτροπής σχετικά με προσωρινή παρέκκλιση από το άρθρο 33 παράγραφος 3 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 και, ειδικότερα, το όριο του ενός τρίτου των δαπανών για μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος που αναφέρεται στην εν λόγω διάταξη, δεν ισχύει για το έτος 2020. Καμία Οργάνωση Παραγωγών δεν αξιοποίησε αυτή τη δυνατότητα.

Η Οργάνωση Παραγωγών Κ.Α.Σ.Ο.Α. ΔΑΝΑΟΣ Α.Ε.Σ. Α.Ε. δεν αιτήθηκε τη δράση για δωρεάν διανομή μέσω Επιχειρησιακού Προγράμματος ούτε στο προηγούμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα που υλοποιούσε μέχρι το 2020, ούτε στο νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα που έχει αιτηθεί για τα επόμενα πέντε έτη.

Σε κάθε περίπτωση, ζητήματα που πλήττουν την ανάπτυξη του αγροτοκτηνοτροφικού κλάδου, ως απόρροια της υγειονομικής κρίσης στον πρωτογενή τομέα, όπως είναι το ζήτημα των αδιάθετων προϊόντων και της τιμής αυτών, παρακολουθούνται στενά από τους φορείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να παρέμβουν αναλόγως.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Π.Ε. Αργολίδας, στην περιοχή της Αργολίδας υπάρχει χαμηλή απορρόφηση αυτή την εμπορική περίοδο στην εσωτερική αγορά σε πορτοκάλια και μανταρίνια λόγω μειωμένης ζήτησης και η τιμή στα πορτοκάλια είναι χαμηλότερη σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή εμπορική περίοδο. Η τιμή επηρεάζεται και από τη μικροκαρπία που παρατηρείται τόσο στα μανταρίνια κλημεντίνες όσο και στα πορτοκάλια λόγω δυσμενών κλιματικών συνθηκών που επικράτησαν τη φετινή καλλιεργητική περίοδο.

Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι, στην περίπτωση που για διάφορους λόγους (κλιματολογικές συνθήκες, καλλιεργητικές πρακτικές κ.λπ.) δεν επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα ποιοτικά χαρακτηριστικά για την εμπορία του νωπού προϊόντος, δύναται η δυνατότητα στους παραγωγούς να διοχετεύσουν τα εσοπεριδοειδή σε βιομηχανίες παραγωγής χυμού. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι το έτος 2019, περίπου 150.000 tn πορτοκαλιού οδηγήθηκαν στη χυμοποίηση.

Σημειώνεται ότι από το έτος 2015 ο τομέας των πορτοκαλιών που οδηγούνται προς χυμοποίηση, έχει ενταχθεί στο καθεστώς της συνδεδεμένης ενίσχυσης. Η τιμή της συνδεδεμένης ενίσχυσης ήταν 620€/εκτάριο το 2018 και 550€/εκτάριο το 2019.

Στον τομέα του πορτοκαλιού προς χυμοποίηση, ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός για το έτος 2015 ανήλθε στα 9.000.000€, το 2016 στα 11.858.727€, το 2017 στα 7.603.500€, το 2018 στα 7.521.638€, ενώ για τα έτη 2019 και 2020 προβλέπεται στα 5.440.664€.

Η έκταση αναφοράς για τα έτη 2015-2016 ήταν 285.000 στρ., ενώ για την περίοδο 2017-2020 ήταν 185.000 στρ.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι το ΥΠΑΑΤ, στις 19-2-2021, προχώρησε στην κοινοποίηση των αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με τις Συνδεδεμένες Ενισχύσεις του 2021, οι οποίες θα καταβληθούν στους δικαιούχους. Η επιλογή και πολιτική βούληση της νέας ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ είναι, σε αυτή τη χρονική συγκυρία, να μην προχωρήσει σε ουσιαστικές αλλαγές ούτε σε ό,τι αφορά

στον αριθμό και στο είδος των κλάδων που θα χορηγηθεί η συνδεδεμένη ενίσχυση, ούτε και σε ό,τι αφορά στο ύψος της ενίσχυσης.

Συγκεκριμένα και για το έτος 2021 θα χορηγηθεί συνδεδεμένη ενίσχυση στους δικαιούχους παραγωγούς των παρακάτω προϊόντων, ο προϋπολογισμός της οποίας θα κινηθεί στα περσινά επίπεδα: ρύζι, σκληρό σιτάρι, βοοειδή, βιομηχανική τομάτα, πορτοκάλια για χυμοποίηση, όσπρια, πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή, σπόροι σποράς, σπαράγγι, σηροτροφία, τεύτλα, βοοειδή (χωρίς γη), ροδάκινα για χυμοποίηση, αιγοπρόβατα (χωρίς γη), αιγοπρόβατα, κορινθιακή σταφίδα, καρποί με κέλυφος, μήλα, σανοδοτικά ψυχάνθη.

Η απόφαση αυτή λήφθηκε με σκοπό να μην αιφνιδιαστούν οι Έλληνες παραγωγοί σε μία χρονική συγκυρία, κατά την οποία η συνέχιση των επιπτώσεων της πανδημίας δημιουργεί αβεβαιότητα και αναταράξεις, αλλά και με το δεδομένο ότι βρισκόμαστε σε μία περίοδο όπου, σε πολλές περιπτώσεις, οι Έλληνες παραγωγοί έχουν προγραμματίσει τις επιλογές τους για τη φετινή χρονιά. Βασική στόχευσή μας είναι το επόμενο χρονικό διάστημα να προχωρήσουμε σε μία ουσιαστική αξιολόγηση του καθεστώτος των συνδεδεμένων ενισχύσεων στην ελληνική παραγωγή και τη συμβολή τους στη βιωσιμότητα, την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα των ωφελούμενων καλλιεργειών.

Με βάση την αξιολόγηση αυτή, αλλά και την αναγκαία διαβούλευση, θα προχωρήσουμε στις απαραίτητες αλλαγές στο μέτρο καταβολής των συνδεδεμένων ενισχύσεων από το έτος 2022 και μετά.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της διαπραγματευτικής δύναμης των Ελλήνων παραγωγών, αλλά και της ενίσχυσης και διασφάλισης του εισοδήματός τους, θα έρθει προς ψήφιση στη Βουλή το νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο προβλέπει την «Ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2019/633 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων». Συγκεκριμένα, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιος Λιβανός, απαντώντας στη Βουλή σε Επίκαιρη Ερώτηση του βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ, κ. Βασίλη Κόκκαλη, για την προστασία του αγροτικού εισοδήματος από αθέμιτες πρακτικές, προανήγγειλε την κατάθεση, το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, του νομοσχεδίου του ΥΠΑΑΤ για την ενίσχυση και τη διασφάλιση του εισοδήματος των παραγωγών, το οποίο θα προστατεύει τους παραγωγούς από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές που αναπτύσσονται εις βάρος τους.

Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο υπέρ των παραγωγών μας, το οποίο θα τους προστατεύει από τις αθέμιτες πρακτικές που αναπτύσσονται εις βάρος τους, θα τους επιτρέπει να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους θέση, θα υποχρεώνει την ύπαρξη σαφών και ξεκάθαρων όρων στις συμφωνίες που θα συνάπτονται μεταξύ αυτών και των αγοραστών των προϊόντων τους, και, συν τοις άλλοις, θα ορίζει συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα πληρωμών, τα οποία θα τους επιτρέπουν να προγραμματίσουν τη δραστηριότητα τους και τη ζωή τους. Επίσης, είναι ένα νομοσχέδιο, το οποίο προβλέπει και έναν ελεγκτικό μηχανισμό, προκειμένου να εξασφαλίσει την τήρησή του.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Ι. Ανδριανό